TEODOR MAZILU

Cine pe cine mântuieşte

PERSONAJELE

UN CANDIDAT LA SINUCIDERE – sănătos tun

UN SALVATOR DE MESERIE - c-un picior în groapă.

Decor: Biroul fastuos al unei instituţii filantropice care seamănă cu o reprezentanţă comercială; se pare că afacerile merg bine.

CANDIDATUL: Ce naiba, nu e nimeni pe aici? Un suflet are nevoie de ajutor...
SALVATORUL (*care lipsise câteva minute*): Am fost până la bodegă să iau un aperitiv. Sufăr de stomac. Trebuie să mănânc la ore fixe. A, îngrozitoare sunt durerile de stomac. Cum staţi cu stomacul?
CANDIDATUL: Am un stomac de fier...
SALVATORUL: Mi-am închipuit. Toţi sinucigaşii au o constituţie robustă. Numai noi salvatorii ne târâm de azi pe mâine. Uite un munte de bărbat... Şi zi, vrei să te sinucizi?
CANDIDATUL: Da, domnule. Vreau să-mi pun capăt zilelor în măsura posibilităţilor...
SALVATORUL: A, ce îmbuibaţi sunteţi voi, ăştia, sinucigaşii... Vi s-a urcat la cap. Aţi chefuit, aţi mâncat icre negre, v-aţi înhăitat cu actriţele şi acum vreţi să vă şi sinucideţi... Sinuciderea e un lux, domnule. Ar trebui să se pună impozit... Un lux, un răsfăţ şi o frivolitate. De aceea eu pun sinuciderea pe acelaşi plan cu adulterul. Când omul n-are cu ce să-şi umple timpul, ori se sinucide, ori îşi înşeală nevasta...
CANDIDATUL: O dată ce m-am hotărât să mă sinucid, înseamnă că am motivele mele. Sunt foarte curios să văd cum arată moartea.
SALVATORUL: Asta tot o s-o vedeţi într-o bună zi...
CANDIDATUL: Nu mai am răbdare... Nu mai am răbdare...
SALVATORUL: Ce păcat că datoria mea este să vă salvez... Slujba asta păcătoasă îmi impune o anume ţinută... Dacă era după mine, ştiţi ce vă spuneam? Vrei să mori? Du-te şi mori în pace. Şi aşa noi nu putem convinge oamenii decât de ideile de care sunt deja convinşi..
CANDIDATUL: Dumneata eşti salvatorul?
SALVATORUL: Da. Eu sunt salvatorul de serviciu. Lucrăm în trei schimburi. Nu suntem mulţi, dar iubim oamenii.
CANDIDATUL: Şi de când te-ai hotărât să mântui pe alţii?
SALVATORUL: Azi am o zi proastă, spun ce-mi trece prin cap... De când mi-am dat seama că nu mai e nimic de făcut cu mine. Atunci mi-am zis... Ce să fac cu falimentul meu? Dacă eu tot mă duc dracu, măcar alţii să nu se ducă dracu... Ideea e, trebuie să recunoşti, generoasă. Mi-am transformat falimentul în mesianism. Nu te lua după ce-ţi spun. Am o mare putere de convingere. Pe mulţi i-am salvat, i-am trezit la viaţa, şi azi trăiesc, sunt sănătoşi, îşi înşeală nevestele...
CANDIDATUL: Dacă nu mă convingi de frumuseţea vieţii, mă sinucid.
SALVATORUL: Păi ce, domnule, nu e frumoasă viaţa?

CANDIDATUL: Nu ştiu. Adu-mi argumente. Dacă nu mă convingi, mă sinucid, vă stric statistica. Am o mare plăcere să stric statisticile de orice fel. De când s-a înfiinţat societatea voastră filantropică, numărul sinucigaşilor a crescut.

SALVATORUL: Ei şi? Te sinucizi dumneata, se naşte altul, ne calomniezi dumneata, ne elogiază altul - per ansamblu se recuperează.

CANDIDATUL: Aşa crezi dumneata. Sinuciderea mea o să facă vâlvă. O să las o scrisoare în care o să arăt că tocmai un funcţionar al acestei societăţi m-a convins să-mi curm firul vieţii...

SALVATORUL: Vrei să mă nenoroceşti, domnule, vrei să mă laşi pe drumuri. Nici n-aş mai găsi de lucru în altă parte... Patronii mei sunt foarte cârpănoşi...

CANDIDATUL: Nu-mi mărturisesc sufletul până ce nu aflu cine finanţează toată tărăşenia asta... Că doar n-o să treziţi dragostea de viaţă pe datorie...

SALVATORUL: Nu. Nu salvăm pe veresie. Suntem bine plătiţi... O societate filantropică care iubeşte omul şi respectă viaţa, atât a omului, cât şi a dobitoacelor...

CANDIDATUL: Din iubirea aproapelui nimeni n-a făcut avere. Banii! Ai cui sunt banii?

SALVATORUL: Noi dăm toate informaţiile care ni se cer. Sunt informaţii care pot trezi în oameni dragostea de viaţă. Sunt cifre care te pot convinge că sinuciderea e absurditate. Consiliul de administraţie al fabricii de cauciuc sintetic a hotărât să aloce o parte din veniturile fabricii acestei nobile îndeletniciri.

CANDIDATUL: Numai o mică parte...

SALVATORUL: Atât cât e necesar ca înalţii acţionari să mănânce icre negre într-o stare de adâncă pace interioară. Nimic mai mult, nimic mai puţin... De altfel ideea cu salvarea sufletelor tot la un banchet le-a venit, după ce mâncaseră ca nebunii... După ce omul mănâncă bine, simte nevoia să-i treacă prin creier idei nobile... Ideile nobile fac digestia plăcută...

CANDIDATUL: Ipocrizia mă dezgustă...

SALVATORUL: Exact. Aşa este. Noi nu amăgim oamenii. Admitem că există ipocrizie şi cifre de afaceri prea ridicate. Admitem că există femei şi o circulaţie prea intensă în unele oraşe, mai ales în orele de vârf. Admitem că pământul e rotund. Şi totuşi această viaţă stupidă, aglomerată, nedreaptă merită să fie trăită. Viaţa e o taină, domnule! Trebuie să respectăm această taină.

CANDIDATUL: Eu vreau să mă sinucid...

SALVATORUL: Înţeleg, înţeleg. Viaţa vi se pare absurdă. Omul e singur în univers. Neantul...

CANDIDATUL: Aiurea! Neantul mi se pare singura chestie mai plăcută în toată povestea asta. Singura certitudine e neantul, domnule. De aia vreau să ajung cât mai repede în neant. Eu nu mă sperii de neant, mă sperii de funcţionari, de femei, de poliţişti, de cântăreţi de muzică uşoară. Mă gândesc la neant ca la o destindere. Ei bine, domnule, dacă vrei să ştii adevărul, iată-l: mor ca să mă deconectez...

SALVATORUL: Sunteţi primul om care se relaxează dând ortul popii. Asta mă face

să vă respect...

CANDIDATUL: Merit să fiu respectat. Eu nu aştept ca moartea să vină dinafară, ca o hotărâre judecătorească. Cum, domnule, să hotărască alţii când mor eu? Eu hotărăsc când mor. Sinuciderea e o formă a libertăţii...

SALVATORUL: Totuşi, aici e prea multă vanitate... Cred că am ajuns să punem degetul pe rană. Cei mai mulţi oameni se sinucid din vanitate. Au o părere atât de bună despre ei, încât numai moartea le mai satisface orgoliul...

CANDIDATUL: Se vede că nu v-a trecut niciodată prin cap să vă sinucideţi.

SALVATORUL: Nu, domnule. De aceea am şi fost angajat. Două lucruri pot să afirm că nu mi-au trecut prin cap să mă sinucid şi să cumpăr tablouri...

CANDIDATUL: Vă ascult, vă ascult... Spuneţi tot ce aveţi pe suflet...

SALVATORUL: S-a întâmplat ceva foarte ciudat. Deşi mi-era silă de achiziţionarea de tablouri, deşi socoteam această îndeletnicire de-o imensă vulgaritate, m-am trezit într-o zi cumpărând un mic desen de Goya.

CANDIDATUL: Sunteţi un caz particular. Vă ascult. Continuaţi, continuaţi...

SALVATORUL: Am vrut să nu cumpăr acest tablou... Am vrut să rămân credincios ideii mele că achiziţionarea de tablouri e o mare idioţenie... Şi totuşi l-am cumpărat...

CANDIDATUL: Foarte trist... În fiecare cumpărător de tablouri zace un viitor sinucigaş. Tot aşa am început şi eu. Vindeţi imediat desenul!

SALVATORUL: Imposibil! E o capodoperă! N-aveţi grija mea. Eu am o credinţă în care alţii cred, n-am să mă sinucid. Aş vrea să vă amintesc că eu sunt salvatorul, şi dumneavoastră cel care trebuie salvat... Cum aţi vrut să vă sinucideţi?

CANDIDATUL: Sunt lipsit de fantezie. Am vrut să mă spânzur…

SALVATORUL: Aţi avut o zi grea? V-a răscolit ceva, s-a întâmplat ceva, v-a tulburat cineva?

CANDIDATUL: Nu. Dimpotrivă. Mă simţeam foarte bine Eram într-o excelentă stare fizică şi sufletească. Aveam sentimentul că-mi făcusem suma. Ce să-mi mai aducă viaţa? Încă o femeie? Încă o braserie? Încă o conversaţie? Încă un accent circomflex? Îmi pierdusem curiozitatea, de aici mi s-a tras. Tocmai îmi pregăteam funia când văd în W.C. reclama societăţii dumneavoastră filantropice: „Nu vă sinucideţi. Viaţa vă oferă încă multe surprize.” Asta m-a făcut curios... Ia să văd şi eu cum arată o societate care vrea să mântuiască oamenii.

SALVATORUL: Aţi făcut foarte bine... Curiozitatea ţine omul în viată.

CANDIDATUL (*bate cu pumnul în masă*): Adu-mi argumente ca să trăiesc. Adu-mi argumente...

SALVATORUL: Dacă n-ar fi decât trupul femeii...

CANDIDATUL: Aveţi nişte creiere de pasăre. Tot îi daţi cu trupul femeii. Nu pot să zac în trupul femeii o sută de ani. Am obosit, mi-am făcut suma. Alţii la rând...

(*Candidatul vrea să plece*.)

SALVATORUL: Unde plecaţi?
CANDIDATUL: Cum unde? În camera mea de burlac să-mi atârn ştreangul de gât...
SALVATORUL: Nu se poate. Nu se poate să plecaţi. Dacă plecaţi mă nenorociţi. N-am mai salvat un suflet de aproape trei săptămâni. Patroana, admirabila baroană de Volsleis, o să mă dea afară pentru ineficienţă în muncă. Şi apoi pentru fiecare suflet salvat primesc o mie de coroane. Închipuiţi-vă! O mie de coroane. Ce nu poţi să faci cu banii ăştia...
CANDIDATUL: O mie de coroane e o sumă...
SALVATORUL: Închipuieşte-ţi, domnule. Dacă vă redau încrederea în viaţă, dacă reuşesc să vă conving de farmecul dimineţii, îmi achit ratele, ratele la mobilă, ratele la maşină, îmi fac concediul în insulele Majorca. Ar fi minunat...
CANDIDATUL: Da, ar fi minunat. Ar fi minunat ca eu să mai trăiesc în această mizerie, numai ca dumneata să-ţi achiţi ratele. Ei bine, nu...
SALVATORUL: Cum nu?... Viaţa e frumoasă...
CANDIDATUL: Eu vreau să dovedesc că dumneata eşti un funcţionar incapabil. Acesta este ţelul vieţii mele. În acest scop am văzut lumina soarelui. Sinuciderea mea e cea mai bună dovadă a incapacităţii dumitale profesionale... Am să mă sinucid din ură. Din ură faţă de dumneata. Ca să nu-ţi plăteşti ratele. Ca să nu-ţi faci concediul în Insulele Majorca. Cu ce plăcere o să-mi pun funia la gât...
SALVATORUL: Sunt şi plăceri mai mari decât plăcerea de a-ţi pune ştreangul...
CANDIDATUL: Eşti un naiv. Nu există plăcere mai mare...
SALVATORUL: Sunt un biet naiv. Şi eu mă şi vedeam pe o plajă în insulele Majorca, cu o sticlă de gin şi o pipiţă...

CANDIDATUL: Am să mă sinucid şi n-ai să mai faci concediul în insulele Majorca...
SALVATORUL: De ce să te sinucizi? Viaţa e frumoasă...
CANDIDATUL: Ura e mai frumoasă decât viaţa. Ura e singura viaţă autentică... Dacă moartea mea te va împiedica să-ţi faci concediul în Spania sunt fericit, înseamnă că n-am trăit degeaba...
SALVATORUL: Nici nu mă gândesc să nu mă duc în Insulele Majorca. Decât să nu mă duc în Insulele Majorca, mai bine mă sinucid... Am obosit să salvez pe alţii şi să mă îngrop pe mine... Cu cât salvez mai mulţi oameni, cu atât groapa mea e mai adâncă.
CANDIDATUL: De ce să te sinucizi?! Viaţa e frumoasa...
SALVATORUL: Din ură. Numai ura dă puterea de a te sinucide. Aroganţa dumitale mă scoate din sărite. De două ore mă şantajezi cu sinuciderea dumitale idioată... Ce crezi, că numai dumneata te poţi sinucide? Am să mă sinucid şi eu, am să mă sinucid chiar acuma, ca niciodată să nu mai ai linişte, să mă ai pe conştiinţă, să mă visezi în fiecare noapte...

(*Pauză îndelungată*.)

CANDIDATUL: Hai să bem un gin.
SALVATORUL: Bună idee... Tot un gin am să beau şi eu.

---- CORTINA ----